

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrț de an 60 Lei Un număr 6 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”. Iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Pentru publicațiuni oficioase, concu se edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	--	---

Nr. 2341 B. 1941.

Marginale la un document inedit

de Ion B. Mureșianu

Către

**P.T. membri ai Adunării eparhiale
a Caransebeșului**

Convocare

În temeiul articolului 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată Adunarea eparhială ordinară a eparhiei noastre, pe Duminică 18 Maiu 1941 orele 9 a. m. în biserica noastră catedrală din Caransebeș, unde se va săvârși întâiu sfânta Liturghie și Chemarea Duhului Sfânt, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării în localul designat pentru acest scop.

Drept aceea invităm pe toți Onorații Membri ai Adunării eparhiale ca în susnumita zi la ora fixă să se afle în Caransebeș, ca așa Adunarea eparhială — conform Regulamentului pentru afacerile interne — să-și poată începe lucrările.

Caransebeș, în 4 Maiu 1941.

Președ. Cons. eparhial :

Prot. Ic. St-fov R. G. ANCUȘA
consilier referent eparhial

Secretar eparhial :
Pr. PETRU TOMA

Repetăm, până dincolo de marginile ridicolului, lipsa cunoașterii trecutului nostru istoric, cultural și bisericesc, ca apoi să rămânem iar într'o neiertată, într'o condamabilă pasivitate, dar încredințați că ne-am îndeplinit mari îndatoriri. Și această greșită atitudine, a lăsat Bănatul nu numai fără nici o colecție de documente, ci și fără gândul de a le aduna. Ori, adevărata istorie se scrie pe baza hrisoavelor contimporane epocii sau evenimentului, pentru cari se ridică condeiul.

Iată de ce nu e deloc surprinzător faptul că de un veac, se repetă mereu și credincios aceleași lucruri, spre deplina mulțumire a streinilor. Acestea mă îndemnaseră să împărtășesc mai multora, credința mea într'o cât mai grabnică temeluire a unei școale istorice bănățene, pusă sub supravegherea unei autorități științifice și cu sprijinul neprecupețit al oficialității. Să nu se uite, că sub stăpânirea streină de tristă aducere aminte, Timișoara avea o foarte serioasă societate istorică, cu rezultate, în deobște cunoscute. Acestea, și așa, ca să nu mai comentăm...

Documentele, au o chemare bine precizată, dar și o soartă din cele mai vitrege. Un hrisov ce trebuia să ajungă pe treptele tronului, a rătăcit într'o arhivă parohială, printre cărțile unui particular sau rămân uitate între filele cu buchii ale unui gospodar din cine știe ce sat, ca apoi toate să dispară și pentru totdeauna. Iar el e grăuntele de suflet, fărăma de viață a istoriei. Pierderea lui, e o pierdere a adevărului. Și noi ne-am arătat din plin, toată îngăduința, ce luase, în vremea din urmă, porții de fățișă dușmănie pentru trecut.

Apreciatul cercetător al trecutului nostru cultural și bisericesc, d. Nicolae Cornean, consilier cultural al Eparhiei Caransebeșului, a avut marea bunăvoință de a-mi pune la îndemână, bogata colecție a Muzeului Eparhial, științific organizat. Printre multele exemplare rarități de reală valoare pentru Banat, întâmplarea a vrut să găsească un manuscris apocrif din 1790, în care un înțelegător preot de altădată, lăsase să se adăpostească ciorna foarte frumos scrisă a unui document istoric, de nețâgăduit preț pentru trecutul bisericii românești din vest. În șirele lui scrise pe palidul filei, se oglindește sbuciumata viață bănățeană din vremea Voivodinei sârbești, împotriva căreia — și mai ales pentru despărțirea ierarhică — se ridică hrisovul, expunând împăratului, căruia se adresează, toată nedreapta îngenunchiere și fărădelege, dată bănățenilor ortodocși, de ortodoxii arhieriei sârbi, totdeauna prigonitori și niciodată cu creștinească îndrumare.

Cred de necesar, înainte de a-l reda în întregime, să fac o fugară schiță istorică a stărilor de fapt. Și, din început. Aceasta, pentru a se înțelege cu mai multă plinătate documentul și pentru că raporturile noastre istorice cu Sârbii n'au fost discutate documentat, decât doar de d. P. Nemoianu, a cărui prețioasă lucrare o vrea îndrumătoare mie și tuturor.

*

„Cel ce fuge de adevăr, fuge bine“, glăsuște înțelepciunea unui proverb românesc. Credem și noi că nu e bine să-l tănuim, ci să-l spunem, să-l înfățișăm, călăuziții fiind de acel „*sine ira et studio*“.

Istoricii sârbi, când se referă la românismul autohton bănățean, se înfrățesc cu istoricii unguri, tăgăduindu-l. Și îndeosebi elucubrațiile preotului-istoric Dr. Szentkláray Jenő, le împacă de minune ascunsele gânduri politice. Nu e rostul acestui articol de a combate fantasticele păreri ale cunoscutului istoric sârb Ioan Radovici. Și nici n'ar putea intra acestea în rândurile prime ale preocupărilor mele de student în teologie, lipsit până și de cele mai elementare mijloace de existență. Dealtfel, d. Nemoianu a lăsat destulă lumină în această importantă problemă. Totuși, oricât de mari ar fi strădaniile istoriei sârbești, niciodată nu va isbuti nimeni să dovedească priorități, altele decât cele românești, în Banat, cu toată indolența noastră. Rămân zădărnicii și ficțiuni, iar ce se scrie, povești ce le-ar plăcea să fie crezute adevăr. Ar fi aceasta ca o acțiune pornită de noi, și care ar căuta să dovedească, — nici mai mult,

nici mai puțin — că în afară de Bănatul iugoslav, întreaga țară sârbească a fost a Românilor. Iar de aci, consecințele practice...

Istoriceste, elementul sârbesc din Banat, a fost și este numai colonizat, într'o epocă a imigrărilor răslețe și într'o altă epocă a colonizărilor în masă, siliți fiind la acestea de violenta stăpânire turcească și chemați de regii Ungariei și împărații Austriei. Chemați însă nu pentru popularea Banatului, ci din motive politice: pentru a-i apăra și pentru a slăbi românismul de aci, românism ce prezenta un permanent pericol, fie pentru imperiu, fie pentru regat. De altfel, câțiva istorici sârbi, cu mai mult simț al adevărului, recunosc realitatea: „E cunoscut faptul că granițele etnice ale poporului sârbesc, s'au lărgit odată cu granițele politice ale Turcilor.“*)

Primele infiltrații sârbești în Banat, încep la 1404. Odată cu căderea cetății Semendria sub Turci (1439) dispăre și statul sârbesc, sporind prin aceasta imigrările sârbești în Ungaria, ca apoi, în următoarele secole, să culmineze printr'un adevărat exod.

În epoca a doua „colonizarea sârbilor în masă începe... când Gheorghe Brancovici, odată cu venirea sa în Ungaria, aduce pe moșiile sale de aici — care se întind pe teritoriul de 110 comune — un mare număr de sârbi... A treia colonizare se întâmplă sub regii Albert și Ladislau I, după căderea lui Novoverdo. Acest grup se așează în regiunea Jenopol. A patra colonizare apare ca o urmare a căderii a doua cetății Semendria (1457), când nepoții lui Gheorghe Brancovici aduc în județul Timiș, numeroase familii sârbești. Al cincilea grup în număr de 50.000 familii, este adus de Paul Chinezu, din care mulți se stabilesc tot în județul Timiș. În perioada a șasea, între anii 1509—1525, are loc o imigrațiune de proporții mai mici, condusă de mitropolitul Maxim și Monasterli. Al șaptelea grup ceva mai numeros, vine în 1538, condus de Nicolae Iurișici. Acest grup a fost investit cu mari privilegii. Al optulea val de coloniști îl conduce, la 1690, patriarhul Arsenie Cernojevici, în număr de circa 40.000 familii. În Banat, valul de coloniști îl încheie Ivanovici Șakabent... care aduse un număr considerabil de sârbi, așezându-i în districtele: Panciova, Becicherec și Biserica-albă.“**)

Ca și mai târziu Șvabilor, și coloniștilor sârbi veniți în Ungaria de altădată, li s'au fă-

*) Dușan Popovici, apud P. Nemoianu *Sârbii și Bănatul*, Craiova, 1930, p. 18.

**) P. Nemoianu, op. cit., p. p. 21—22.

cut primiri oficiale de comisii special instituite, ce le-au fixat până și locurile de așezare, și în cele mai bogate sate românești, de unde Românii au fost alungați, ca de pildă în Felnac.

Chemați pentru ruina elementului băștinaș, stăpânirea i-a hărăzit din prisosință cu toate privilegiile posibile, ajungând apoi, să formeze stat în stat. Codificarea acestor privilegii colective ale sârbilor, se face de-abia în 21 August 1690, de către împăratul Leopold I, după lungi și migăloase tratative între episcopul Isaia Diacovici și Curtea imperială din Viena. Diploma se referă la regiunile „unde se mai găsesc sârbi sau unde se vor găsi în viitor”. Și prin acestea ei își leagă strâns trăirea de dinastie, atrăgând în schimb ura Ungurilor; un cardinal primat spunea: „În Ungaria, Sârbii sunt oaspeți investiți cu o situație privilegiată, dar ilegală”.

Peste un an — în 30 August 1691 — privilegiile au fost confirmate și lărgite instituindu-se de episcop de Caransebeș-Vârșeț, Spiridon Știbița, iar la Timișoara, Isaia Diacovici, ce-și puse reședința la Becicherec, Timișoara fiind ocupată de Turci.*) Acesta e primul pas spre încătușarea politică și bisericească a Banatului!... Și documentul nostru e o fărâmă a consecinței lui.

În 1791, ia ființă Cancelaria Aulică Ilirică, a cărui scop era apărarea Sârbilor. Și aci, în bună parte — după acel *divide et impera* — li s'a făgăduit Voivodina. Deci, e o sugestie a Vienei. Urmează apoi aceia tristă epocă de josnică asuprire a vlădicilor sârbi, cari știu să poarte mai bine politica de intrigă și de o visată nimicire a românismului, de cât crucea arhierească. N'a greșit întru nimic d profesor Traian Simu, când i-a spus *epoca fanariotă a Banatului*.

(Urmează)

Problema epistemologică a filosofiei religiei

De: Prof. C. Rudneanu

Herold Höffding în „Filosofia Religiei”, cap. II-lea se ocupă despre cunoștință în lumea religiei. Și mărturisește acest filosof, că fiecare religie mare a apărut în istorie cu o concepție a lumii, și această concepție aduna la un loc toate ideile epocii. Creștinismul în primele secole a adunat toată lumea, tocmai datorită acestei rațiuni de cunoaștere a vieții

și a lumii. *Tațian* s'a convertit la creștinism, fiindcă această „filosofie barbară” cum o numea el l-a făcut ca să înțeleagă „originile lumii”, ceea ce mai înainte nu înțelesese. Toți apologeții vechi sunt de acord asupra unui capitol din istoria creștinismului, că singur creștinismul oferă cea mai bună și satisfăcătoare soluție asupra dificultăților intelectuale. Și Platon ca și ceilalți filosofi greci au căutat ca să dea soluții analoge asupra acestei probleme. *Justin Martirul* mărturisește, că a fost influențat de profetii lui Izrael și peste tot de „Cuvântul” (*λόγος*), care a iluminat sufletele oamenilor, de o lumină tainică înainte de întrupare.

Alături de alte religii primitive, creștinismul strălucește și are o semnificație mult superioară — și deși poartă un oarecare caracter rațional, în mod special este de o simplitate, de o majestate plină de liniște.

Creștinismul se adresează umanității apusene, după cum budismul se adresează Orientalilor.

Budismul n'a fost numai o religie mare, ci în același timp și o puternică concepție cosmologică; ideile sale constituiesc un oarecare caracter rațional și nu poate fi înțeleasă această religie decât în cunoașterea gânditorilor indieni, înainte de apariția acestei religii.

Opera apologeților moderni nu-i altceva decât străduința pe care o fac, ca să împace concepția tradiției cu rezultatele religioase ale lumii moderne.

Predicile în fața victimelor și a gropii dela morți, nu sunt altceva decât explicarea evenimentelor accentuate de voința lui Dumnezeu, care-i avertizează pe cei rămași, văduve și orfani, să renunțe pe viitor la greșelile pe cari le-au făcut și să trăiască o viață mai curată.

Cunoștința religioasă ca și cea științifică, este o reducere dela necunoscut la cunoscut, diferența lor constă în natura cunoscutului.

Explicația științifică analizează o serie de evenimente, ca să găsească o interdependență între ele cât mai strâns posibilă. Ea explică natura prin natură.

Explicația religioasă nu examinează cauzele în felul experienței științifice, ea nu explică natura prin natura lucrurilor, fiindcă explicația supremă este dată de mai înainte, este Divinitatea însăși.

Explicația religioasă, sub forma mitică și dogmatică, care apare în istorie, se reîntoarce dela necunoscut la cunoscut. În cazul dat în general, cunoscutul este voința uneia sau mai multor ființe personale. Conștiința

*) Dr. Gh. Popovici, *Istoria Românilor Bănățeni*, Buda-
pesta, 1904, p. 266.

religioasă, crede că cunoaște intențiile unei voințe divine și găsește în evenimente expresiunea acestei voințe. Nu se ocupă ca să afle o legătură strânsă internă între evenimente, ci le privește aceste evenimente, ca și expresiunile unei singure puteri.

Există prin urmare o diferență radicală între „explicația” științifică și cea religioasă. Plecând dela caracterul empiric al științei, acesta se depărtează — de religie spune H. Höffding, fără ca să aibă posibilitatea unei umanizări, ele se luptă — fiecare încontinuu, dar, afirmă tot acest filosof, fiecare se desvoltă independent în cercul său de activitate. Religia ca și știința sunt într-o continuă desvoltare. Fiecare vorbește în propria sa limbă. Concepția cunoștinții ca și a cauzalității e diferită.

Frați de cruce

(Continuare)

Gruia.

Când la anul spășanii lumii 1600, arhanghelul lumesc al Bisericii Românești, Mihai Viteazul, avu efemerul noroc, ca cu spada sa de foc, să fie deodată și arhanghelul întregului pământ Românesc, trimite în Muntenia ca voevod pe Nicolai Voevod; dela acesta posedăm un hrisov, care are fixat: „că s'au înfrățit Drăgici postelnicul (camerar, șambelan) și Giurgiu postelnicul din Tomeni, de mai înainte vreme, cu nepoata lor de frate, cu călugărița Maria, și peste sate, și peste țigani, și peste toate averile lor.

Atunci apoi s'au întâmplat lui Giurgiu și lui Drăghici, moarte; *mai înainte însă de a muri nu a rămas nici un fiu din trupul lor în urma lor*, și a rămas toată averea în mâinile călugăriței Maria; iar după aceia jupănița Dragna sora lui Drăghici și alui Giurgiu, s'au înfrățit a doua oară, cu nepoata ei de frate, călugărița Maria, peste toate satele, țiganii și averile, și ca să fie doi *frați nedespărțiți în veci*; și căruia dintr'însele i se va întâmpla moarte mai înainte, ori călugăriței Mariei, ori jupănesei Dragnei și care dintre dănele va rămânea în viață, în urma celeilalte, să țină aceste averi.

Apoi a murit călugărița Maria și au rămas satele și țiganii și toate averile în mânele jupănesei Dragnei.

Mai dăm și de altfel de înfrățiri, dacă peste tot am putea numi înfrățiri astfel de învoiei!?

În 1648 bunăoară întâmpinăm un fel de bunăînvoire, *pentru dăruire reciprocă*, fără să se refere la proprietate!

În 1730, dăm de un act, care cuprinde întovărășire, înfrățire, la neguțătorie și meșteșugărie: „să fie frați la câștig și la pagubă”.

Mai mult! Se află un fel de congregație a mănăstirilor!

Le aș crede o imitație puțin isbutită, după Congregațiile mari a Latinocatolicilor din evul mez și de azi.

Mănăstirea Bisericiani la anul 1622, se înfrățește cu mănăstirea de la poalele muntelui Ceahlău.²⁸⁾

Convențiunea bine înțales, neavând țintă de moștenire, de a putea trece părinții monahi, din clausura unei mănăstiri în a celeilalte, nu e înfrățire; nici în un înțales mai larg, ci un fel de temeluire pentru pașaport liber. *Literae passuales, literae liberi commeatus, Solvus Conductus.*

Dn cele desfășurate ne convingem, că înfrățirea se încheia, atât între rudenii, cât și între străini; apoi la oamenii de jos se făcea cu scopul de a se ajutama reciproc, pe când cei avuți pe lângă această ajutorare împrumutată, încheiau actul înfrățirii totdeauna și cu un prezent însemnat, ce își dădeau unul altuia.

Știm aceasta din cazul lui Ioan Teșileanu, care înfărtându-se cu jupân Mihaiu Lumânărarul „*ca să ne ajutăm unul pe altul până la sfârșitul vieții noastre*” 7210—1708.²⁹⁾

Nu s'au descoperit documente, cari să mărturisască despre întâmplări ca acelea, că frații de cruce și ar fi călcat jurământul și apoi că ce se întâmpla preste tot cu astfel de sperjuri și ca ce ținută lua obștea privitor de fețele aceste infame și sacrilege?

Totuș însă la poporul din pătura de jos se cunosc: „legea de intitulată despre frăție de cruce, între care un oare care personaj mitic legându-se *frate de cruce* cu alți doi, aceia într'o anumită împrejurare, din cauza invidiei voesc să-l omoară”.

„Acesta însă văzându-se scăpat, exclamă: „*Ei fraților! ați uitat jurământul, că frăția de cruce este tot una cu frăția de sânge*”.”³⁰⁾

28) Poetul Alexandrii descântă că la muntele Ceahlău. pân-dește Duhul rău!

29) 10 Arhivele statului Condica Mitropol. Nr. 8 fil. 305 la Ionescu Ist. Biser. Rom. o. c. pg. XXV

Aici poz. 6 și 15.

30) Arhiv. stat. l. c. la Mitrop. Ungrovlahiei pachet 4 doc. 4 din 1580 Martie 12.

Acad. Română m. ss. 1063. doc. de înfrățire nr. 2 pg. 355 etc. La Ionescu o. c. pg. XXV

Povestea auzită de Ionescu dela Nae Muscalu din Buc. str. Cotroceni nr. 29.

Dacă credem că orice legendă cuprinde în ultima analiză și un mic sâmbure istoric, de întâmplare, de faptă, de realitate, atunci și povestirea aceasta transmite posterității confirmarea unui obicei adânc înrădăcinat la neamul nostru, pentru care motiv a și trecut în poveștile populare, în forma sa cea mai curată și care caracterizează de minune ideea de sfințenia actului frăției de cruce, a fi identic cu cel al frăției de sânge.

In concluziune: frăția de cruce atât are comun cu frăția opusă politică, belicistică, anabaptizată, câtă unire ne spun Sf. Scriptură, că este între Hristos Domnul și Belial; între lumină și întuneric, între dreptate și fărădelege, între Biserica lui Dumnezeu și idoli. 31)

Sub umbrirea Sfintei Cruci, nu s'a putut lucra fără concursul Sfintei Maicii Biserici în trecut, nu se putu azi, și *videant Consules* nu se va putea lucra fără Ea, în vecii vecilor, Amin!

„Gloria Dei — Finis Rei“.
Sfârșit.

Calea spre mântuire.

În mijlocul vieții noastre a tuturor trebuie să stea „Mântuitorul Iisus“, grija mântuirii noastre sufletești, câștigarea împărăției celei cerești.

Grija de suflet trebuie să dospească și să copleșească toate frământările și alergările noastre în această lume trecătoare.

Dacă ai umbla printre credincioși și ai cere ca fiecare să-și spună părerea despre ceilalți oameni, ai vedea, că încep să-ți înșire: că lumea s'a stricat, că nu mai ascultă de Dumnezeu etc. Dacă pe neobservate ai aduce cumva vorba și despre el însuși, ai vedea că spune, că el nu este ca ceilalți oameni. Rar sunt oameni care ar face o mărturisire dreaptă, umilă și tot odată și sinceră despre sine.

Să ne scăpăm de ipocrizia vieții acesteia amăgitoare, pe care cu cât o îndrăgim mai mult, cu atât când ajungem la realitate, vom simți c'am rămași singuri fără sprijin, vom simți deodată necunoscuta strângere în brațe a singurătății.

Prima grijă a oamenilor și cea mai de căpetenie, e să nu te lași amăgit de vicii, de împrejurări. Aruncat în valurile lumii acesteia nestatornice, să cauți din răspuțeri, să alergi, să nu te prăbușești în întuneric, ci să te sbați mereu către lumină; să nu te lași copleșit între

micimea obișnuită a zilelor, mereu aceleași și nemărginirea unei vieți de înălțare.

Lupta fără credință totdeauna rămâne înegală, dar sufletul nu trebuie să fie atât de slab, încât să n'aibă tărie asupra trupului, care mai devreme sau mai târziu se vor întoarce fiecare de unde au fost luate. Să luptăm din răspuțeri să nu fim sclavi ai păcatului, sclavi ai înclinărilor noastre, fiindcă sunt tărădelegi cari dăinuiesc numai datorită slăbiciunii firii omenești.

Și, lipsindu-ți credința pe care nu ți-o iai ca toiag de sprijin în drumul acesta pământesc, pornești pe o cale care nu știi unde te va duce și înseamnă să-ți atragi singur răul, neputând dincolo în ceruri lua parte la „Cina Domnului“, unde să nu mai flămânzești nici odată. Pornind însă la drum rezimat pe toiagul credinței, se cuvine să stăruiești fără întrerupere spre cele cerești, să ai încredere că vei fi odată părtaș la fericirea vecinică.

Omul să se resemneze, că nu în cenușa acestei lumi trecătoare, va putea găsi o bucurie cât de mică, ci va găsi-o în împlinirea datoriei sale către Dumnezeu, aproapele său și către sine însuși. Trăim fiecare din noi într'o preocupare unică, parc'am fi prada unui vis urât, numai grija la ziua de azi, nu la cea de mânie, la cea trecătoare și nu la cea vecinică. Soarta este de foarte multe ori foarte poznașă și nu-ți îngăduie că capeți dela lume, dela viață ce ai dorit mai mult. Hărțuit între plăceri și dorința de a pune mâna pe fericire, pe glorie, omul uită, că viața este foarte schimbăcioasă; întocmai ca o oglindă, când credincioasă, când schimonisind aceea ce are înaintea, pârându-i prea puțin rău de viitorul spre care sunt călăuziți oamenii, cari singuri conduc cărările vieții lor, spre culmile vieții acesteia înșelătoare. Viața aceasta te ridică sus, dar te și lasă să te prăbușești în abis, odată cu „cinstea și gloria“ ei.

Omul, creștinul adevărat trebuie să știe să străbată victorios prin furtuna încercărilor și a ispitelor de tot felul: orice s'ar întâmpla în viață, chiar dacă sufletul și trupul ar fi supus la cele mai mari încercări în viață, n'are dreptul să dea înapoi din fața strădaniilor depuse de slujitorii altarelor, de a-i apropia de biserică, de naia mântuitoare. Viața e fugară și foarte nestatornică, nu lasă nimic în urmă-i, decât decepții și dacă n'ai știut să înțelegi și urmezi calea adevărată, vei trebui să-ți pleci fruntea în fața hotărârilor ei de neînțeles.

În fața acestei vieți așa de schimbătoare, pentru a putea câștiga mântuirea „Impărăția cerească“ să căutăm să ne apropiem de Iisus, căci El a zis: „Eu viu curând și răsplata Mea

31) II. Cor. VI, 14—16.

este cu mine, ca să dau fiecăruia după faptele lui. Ferice de ceice își spală hainele, ca să aibă drept la pomul vieții, și să intre pe porți în cetate, căci Iisus vine încurând“.

Gheorghe Dalea.

Școala normală de învățători „IOAN POPASU“ din Caransebeș

Convocare

D-nii membri ai Adunării generale de pe lângă Școala normală de învățători „Ioan Popasu“ din Caransebeș sunt rugați a lua parte la ședința care se va ține în ziua de 4 Maiu 1941 la orele 11 a. m., în cancelaria școlii.

Ordinea de zi:

1. Aprobarea bugetului pe exercițiul anului financiar 1941—42.
2. Contul de gestiune pe 1939/40 și 1940/41.
3. Eventuale propuneri.

Intrucât în ziua de 4 Mai 1941 nu se vor întruni membri în număr reglementar, adunarea generală se convoacă pe ziua de 11 Mai a. c. când ședința se va ține cu orice număr de membri prezenți.

Caransebeș, la 25 Aprilie 1941.

Președinte

Gheorghe Repede

Secretar și director
Buția Alexandru

Nr. 2361 Sc ex 1941.

Comunicat

Se știe că în țară funcționează Liga Temperanța, combătând cu toate mijloacele de propagandă periculosul flagel al beției care în vremuri de frământări — ca acestea — bântuie cu furie îndoită.

Această harnică Ligă are înscrisă în programul său o Duminecă, cea dintâiu după 10 Maiu, când factorii conducători ai satelor își intensifică acțiunea lor de combatere.

În urma apelului I. P. S. Patriarh, sesizat de conducerea Ligii Temperanța, On. Preoțime să pună în joc tot prestigiul și toată autoritatea

lor, combătând prin predici și cuvântări — rostite chiar în biserică — alcoolismul care distruge sănătatea populație și echilibrul ei economic.

Deasemenea, participând la acțiunea de propagandă organizată de medici și celelalte organe sanitare, să dea tot concursul lor la reușita acestei bineintenționate acțiuni.

Caransebeș în 3 Maiu 1941.

Consiliul eparhial.

ȘTIRI

Românii din Banatul iugoslav vreau alipirea întregului Banat la România. Dorința lor e dorința tuturor Românilor, e o lege firească, pe care o impune logica tuturor realităților: geografia, etnicitatea, numărul și caracterul acestei provincii, românească de totdeauna. Preoții și intelectualii puternicelor sate românești în frunte cu d. Victor Cădere s'au prezentat autorităților române din Timișoara, solicitând protecția Statului român asupra populației și asupra bunurilor ei. Dl. General Corneliu Dragalina a dat o recepție în onoarea delegației și i-a asigurat că transformarea întregului Banat în provincie românească este chestiune de timp, care nu va întârzia!

Invățământul religios.. în afara necesităților societății românești. Gugumănia este a d. Pamfil Șeicaru, care pretinde să dea sugestii la reforma învățământului secundar. (Vezi Curentul din 28 Aprilie a. c.) Noroc că părinții școlii românești nu se inspiră din asemenea capete. Atragem însă atenția preoților cari mai citesc acest ziar, asupra articolului înșirinat, asupra căruia dealtfel vom mai reveni.

Examen de admitere la posturile de preoți militari activi. În 5 Iunie a. c. se ține în București, în localul Școlii Ofițeri de Infanterie examen pentru cele 13 locuri de preoți ortodoxi pe seama armatei. Cererile se vor înainta cu cel puțin 5 zile înainte de ziua examenului Inspectoratului Clerului Militar din Alba-Iulia, candidații având să producă actele ce urmează: 1. Extras de naștere care să arate că nu are peste 35 ani; 2. Act de studii care constată că posedă licența sau doctoratul în teologie, sau diploma unei academii sau institut teologic, care are la bază seminarul sau baccalaureatul; 3. Certificatul Chiriarhului respectiv dovăditor că este hirotonit preot având o practică de 3 ani și o bună purtare; 4. Declarația autenticată de Tribunal sau Judecătoria prin care candidatul se obligă a servi armata timp de 9 ani neîntrerupt; 5. Certificat că este cetățean român și 6. Recipisa Administrației financiare de depunerea sumei de 1000 lei ca taxă de examen pe seama Inspectoratului Clerului militar.

Examenul de capacitate al învățătorilor s'a ținut anul acesta în orașul nostru Caransebeș. S'au prezentat circa 150 învățători din regiunea noastră școlară, având o comisiune compusă din profesorii Alex. Buțiu și M. Armaș din Caransebeș și I. Hanțilă din Timișoara.

Comemorarea lui Ion C. Brătianu. Astăzi s'au desfășurat la Florica înălțătoare serbări de aducere a-minte de acela care a fost Ion C. Brătianu. Cincizeci de ani s'au împlinit dela moartea acestui brav bărbat de stat, făuritor al României moderne.

Monedele de 2 Lei au putere de circulație până la 1 Iulie a. c. Termenul de preschimbare al bancnotelor de 500, 1000 și 5000 Lei expiră la 20 Mai a. c.

Mulțumită publică. Subsemnatul preot al parohiei Slatina-mică aduc și pe această cale adânc simțite mulțumiri d-lui Grigorie Popescu, președ. Camerei de Comerț din Logoj care a donat bisericii noastre o icoană a Mântuitorului în valoare de circa 10.000 Lei. Dumnezeu să răsplătească această mărinimoasă faptă! *Pr. Gheorghe Bihoi.*

"PÂRVOVANA" INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII ÎN PÂRVOVA
Capital Net 605.000 Înscrisă în Registrul Bancar sub Nr. 16 din 1935 Rezerve Lei 521.000

ACTIV CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1940, aprobat de adunarea gen. PASIV

Casa:			Capital social		605.000
numerar efectiv		117.108	Fond de rezervă statutar	159.000	
Portofoliul de titluri:			Fond pentru creanțe dubioase	265.000	
acțiuni necotate la bursă V. N. Lei			Fond Zaharie Miulescu	100.000	524.000
59.000 în portofoliu		28.300	Diferență de curs la efecte		28.299
Efectele Fondului de Rezerve:			Depuneri spre fructificare:		
efecte V. N. 14.000 în portofoliu		12.950	a) nominative pe livrete de economii	310.495	
Portofoliul de scont, plătabil în țară:			pe termen		
a) cambii fără garanții speciale	158.885		b) depuneri vechi reduse	8.758	319.248
b) cambii garant. cu ipotecă	120.500	279.385	Creditori din țară:		
Creanțe în conversiune conf. legii din			noui ne reduși pe termen		69.441
7 IV 1934 cota redusă:			Angajamente de reescont:		
a) în portofoliu	1.347.409		în conversiune cota rămasă		437.165
b) reescontate la bănci	437.165	1.784.574	Efecte de plată în țară		195.000
Mobilier		1	Dividende nereclamate		9.020
			Conturi transitoare creditoare		10.000
			Beneficiul net		25.145
		2.222.318			2.222.318

CONTURI DE ORDINE

Cauțiuni statutare		27.300	Deponenți de cauțiuni statutare		27.300
		27.300			27.300

DEBIT CONTUL PROFIT ȘI PERDERE LA 31 DECEMBRIE 1940 CREDIT

Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate:		
a) salari și indemnizație	24.000		dela portofoliul de scont		55.152
b) diverse	21.428	45.428	Tenitul portof. cu titluri	1.100	
Impozite și taxe		7.024	Beneficii diverse	34.912	36.012
Dobânzi plătite:					
a) la depuneri	11.659				
b) la bănci	1.908	13.567			
Beneficiul net		25.145			
		91.164			91.164

Pârvova, la 31 Decembrie 1940.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

George Uzonescu

Isidor Tătariu
președinte-expert contabil.

Pentru contabilitate:
Zaharie Miulescu
director executiv.
Nicolae Iocșa

CONSILIUL DE CENZORI:

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Pârvova, la 16 Februarie 1941.

Mihail Cristescu

N. Paidola

Petru Baderoa

„BANCA POPORALĂ“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIET. PE ACȚII IN CARANSEBEȘ

Filiale: Bozovici, Teregova și Buziaș
Telefon Nr. 43.

Expoziură: Eșelnița.

Capital social Lei 10,000.000. — Reg. soc. bancare 13/1934.

Rezerve: Lei 800.000

Activ Contul Bilanț înch. la 31 Dec. 1940 și aprob. de Adun. gen. din 10/IV/941 Pasiv

Cassa :			Capital social		10,000.000
a) numerar efectiv	1,223.430		Fonduri de rezervă:		
b) disponibil la B. N. R.	170.630	1,394.060	a) Rezervă statutară	348.060	
Portofoliul de titluri:			b) „ pentru creanțe dub.	276.177	624.237
I. Titluri românești cu venit fix:			Diferințe de curs nerealizate la port. de titluri		1,086.213
In. port. Gajate			Fond de pens. și aj. al funcționarilor		
V. N. V. R. V. R.			Depuneri spre fructificare din țară:		
Efecte publ. 696.000 118.640 231.285	349.925		a) nominative, pe livrete de econ. pe termen	2,219.314	
II. Cu venit variabil:			b) depuneri vechi reduse, nerecl.	709.944	2,929.258
a) Acț. c. la bur. 103.000 150.680	140.680	1,082.225	Creditori din țară:		
b) „ nec. „ 701.400 358.720 232.900	591.620		creditori noi pe termen		21.242
Plasamentul fondului de rezervă:			Angajamente de reescont din țară:		
Efecte publice garantate de stat:			a) la B. N. R. provenite din ef. sc.	623.150	
416.000 106.340 159.300		265.640	b) în conv. (cota red.) la bănci	94.605	717.755
Portofoliul de scont plătit în țară:			Efecte de plată din țară		12,675.000
a) Cambii f. garanții spec. în port.	1,461.313		Dividende nereclamate		52.585
b) „ garant. cu ipotecă „	2,829.631	4,914.094	Conturi transitoare creditoare		235.000
c) reescont. la B. N. R.	623.150		Beneficiul net		267.021
Cambii în suferință Lei 492.353		306.047			
Debitori din țară:					
Creanțe în conv. conform legii din 7/IV-1934					
a) în portofoliu (cota rămasă)	16,084.840	16,179.445			
b) reescontate la bănci	94.605				
Imobile:					
a) pentru uzul propriu	2,456.000	3,558.000			
b) „ vânzare „	1,102.000				
Mobilier:		2			
Conturi diverse (Efect. și dep. Fond. de pensie)		1,086.213			
		28,785.726			28,785.726

Debit

Conturi de ordine

Credit

Cauțiuni statutare		450.000	Deponenți de cauțiuni statutare		450.000
Ipoteci și garanții div. în portof.	10,308.969		„ „ ipotecă și garanții div.	10,308.969	
Dep. de titl. și alte valori în păst.	152.355		„ „ tit. și alte v. în păst.	152.355	
Ipoteci date de bancă	12,675.000		Cred. gar. cu ipot. date de bancă	12,675.000	
		23,586.324			23,586.324

Debit

Contul Profit și Pierdere

Credit

Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate:		
a) Salarii și indemnizații	532.320		dela Portofoliul de scont		824.782
b) Diverse	154.380	686.700	Venitul portofoliului de titluri	40.975	
Impozite și taxe		162.711	„ imobilelor	222.340	263.315
Dobânzi plătite:			Beneficii diverse		93.711
a) la depuneri spre fructificare	48.873				
b) „ reescont	16.503	65.376			
Beneficiul net		267.021			
		1,181.808			1,181.808

Caransebeș, la 31 Decembrie 1940

Isidor Tătariu
Director general, expert contabil

Pentru contabilitate:
Constantin Călțiu
Director, expert contabil

GONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Romulus Holdea

Romul G. Ancușa
președintele Cons. de Adm.

Ioșif Căpușa

Subsemnatul Consiliu de Cenzori am verificat conturile prezente și le-am găsit în conformitate cu codul de comerț și cu legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Caransebeș, la 14 Februarie 1941

Ioan Popovici, președinte

Zaharie Miulescu

Dumitru Rădao, expert contabil